

Oponentura diplomové práce Barunky Strelcové

Rehabilitace areálu bývalé tiskárny Neografia a přilehlého Vajanaského náměstí

ateliér Novotný – Koňata – Zmek, LS 2017/2018

Znalost rodného města Martin, výběr potřebného smysluplného tématu oživení dnes mrtvého nepropusného areálu bývalé tiskárny, zaujetí, poctivost, to vše jsou čitelné vstupy předložené práce.

Zdá se mi, že Bára zná dobře pozici lokality ve městě, její návaznost na centrum i dobrou dopravní obslužnost a nejspíš dobře odhaduje potenciál místa. Snaží se zjistit a zmapovat potřeby města, studuje jeho strategické dokumenty, ptá se obyvatel, vede dialog s představiteli města, využívá své znalosti města. Vše analyzuje a pak přiřazuje lokalitě potřebné chybějící funkce.

Se stejnou pečlivostí a analytickým myšlením studuje celý areál, jednotlivé budovy, dostavby, přístavby, jejich hodnotu i udržitelnost. Vybírá a očišťuje 5 základních hmot od všech dodatečných nánosů a urbanismus doplňuje dvěma novými hmotami. Areál zůstává dostatečně kompaktní, ale zároveň se stává propustným ve všech směrech.

Důraz je kladen i na zapojení areálu do města, Bára jím dotváří východní stranu Vajanaského náměstí, kam doplňuje veřejné funkce jako knihovnu, muzeum, kavárnu. Náměstí se stávajícím městským úřadem, kinem a obchodním domem se tak stává přirozeným prodloužením pěší zóny ve středu města.

Náměstí 100 x 100 m sjednocuje materiálově i výškově, ruší i bariéru stávající kašny a přetváří ji v prostupný, v létě využitelný prvek vodních trysek. Mapuje pohyb lidí po náměstí a do „mrtvých“ míst umísťuje kruhové ostrovy zeleně (s maximálním využitím stávajících stromů) a odpočinku.

Do „vnitrobloku“ areálu umísťuje funkce, které využijí jeho benefity, jako školku, sportoviště a domov pro seniory. Severní dlouhou budovu areálu pak přetváří pro bydlení s obchodním parterem.

Z původních budov zachovává nosné konstrukce a dílčí dochované prvky. Z každé budovy, jejího systému, principu se snaží vytvořit přednost.

V knihovně vybouráním stropů úzkého středového traktu ŽB skeletu vytváří čtyřpodlažní atrium, kolem kterého se přehledně vine celý provoz knihovny.

Ocelový skelet hlavní výškové budovy nechává vyznít ve vícepodlažních prostorách muzea prezentujícího dějiny regionu i technickou historii města. V hlavním prostoru pak dominuje původní trojúhelníkové schodiště. Muzeum se otevírá pouze v parteru a pak střešní vyhlídkou, jinak se uzavírá do sebe za slepou fasádou.

Zajímavé se zdá využití bývalých výrobních hal pro sportoviště, ocelová konstrukce s vazníky pro sedlovou střechu nabízí velké rozpony i dostatečnou výšku a objem pro většinu vnitřních sportů.

Halu, která je nejzřetelnějším odkazem původní industriální funkce areálu, „vytahuje“ do veřejného prostoru, očišťuje, nechává vyniknout jejímu tvaru a nakonec uplatňuje i původní okna západní fasády.

Dlouhá hmota na severní straně areálu je tvořena 24m hlubokým čtyřtraktem ŽB skeletu. I zde dělá Bára ze zdánlivé nevýhody přednost, severní trakt využívá pro vertikální komunikace a pavlač obsluhují jednotlivé byty. Jižní trakt pak slouží pro terasy a přirozené stínění. Vtipně je odsupňován standard bydlení, kde nejvyšší jsou umístěny velké byty s terasami, pak 4 pokojové byty, níže 2 pokojové byty, až po sociální minimální bydlení ve 2NP bez teras. Vynechání terasy ve 2NP zároveň zvyšuje veřejný předprostor obchodního parteru.

I novostavby jsou řešeny dostatečně přehledně, u domova důchodců s důrazem na soukromí a přímý výstup ven do atria či na terasy z každého pokoje, ale i na možnost kontaktu s venkovním světem.

Školka též pracuje se soukromými venkovními prostory, počítá ale i s možností využití blízkého hřiště ve vnitrobloku. Možná právě školka mohla porušit ortogonální urbanismus?, být veselejší?, ale možná právě pokora bez zbytečných exhibic drží celý projekt pohromadě.

Bára pracuje lehce, s citem, nenásilně, řešení vyznívá velice přirozeně až samozřejmě. Architektura je jen prostředkem, ne cílem, je pozadím pro navrácení života do lokality.

Zpracování návrhu je na vysoké úrovni, jasné, přehledné, neokázalé, poctivé jako projekt samotný.

Prezentování detailu území Lhotákovsky laděnými vizualizacemi menších veřejných prostor dobře vykresluje možnou atmosféru života.

Přeji Báře, aby její práce pomohla rozhýbat diskuzi nad využitím areálu bývalých tiskáren v rodném městě.

Její práce může posloužit jako skvělý příklad možné revitalizace.

Třeba se bude sama jednou této lokalitě věnovat v praxi.

Práci hodnotím nejvyšší možnou známkou A.

Markéta Smrčková
9.6.2018